

Liikennedatan vientiklusteri

Liite 1: Vientiklusterin kuvaus

Versio 1.2

2.5.2024

Vientiklusterin kuvaus

Missio: Lisätään liikennealan yritysten digitaalisten/datapalveluiden/-alustojen vientitoimintaa ja samalla vahvistetaan Suomen edelläkävijyyttä digitalisaation hyödyntäjänä ja kestäväen kehityksen edistäjänä.

Visio: Suomessa kehitetyt resurssiviisat liikennedatan palvelut ovat laajasti käytössä Euroopassa vuonna 2026 ja tarjoavat liiketoimintamahdollisuuksia alan yrityksille.

Miksi: Klusteri mahdollistaa suurempia vientihankkeita, joihin yksittäiset yritykset eivät yksin pysty, ja joissa voidaan tarvittaessa hyödyntää Fintrafficin alustoja ja aineistoja.

Vientiklusterin koordinaatio

Vientiklusterin koordinoijana toimii Fintraffic, joka myös vastaa liikennetiedon sähköisten alustojen (mm. Digitraffic, FiNAP, Digitransit) ylläpidosta ja kehittämisestä. Alustat ovat hyödynnettävissä myös osana vientitoimintoja.

Klusterin jäsenet

Klusterin ytimen muodostavat yritykset, joilla on ambitio viedä oma liikennepalvelunsa kansainvälisille markkinoille. Jäsenyys sopii ensisijaisesti kaupallisia palveluita kehittäviin, kaupallistaviin ja ulkomaille vieviin yrityksiin ja muihin toimijoihin (esim. ICT, AI, jne. teknologiaa kehittävät tutkimuslaitokset, yliopistot sekä yleishyödylliset toimijat).

Klusterin tavoite

Klusterin keskeisenä tavoitteena on toimia suomalaisten liikenteen datapohjaisten ratkaisujen Vientiklusterina.

Klusteri

- edistää jäsentensä kansainvälisille markkinoille soveltuvien ratkaisujen (nykyiset ja kehitettävät tuotteet ja palvelut) vientiä ja kansainvälistä näkyvyyttä.
- hyödyntää ja tarvittaessa jatkokehittää liikennedata-alustoihin liittyviä kaupallisia palveluita mm. mahdollistaen Fintrafficin data-alustojen hyödyntäminen osana tuotteita ja palveluita.

Klusterin hallinto ja toimintaperiaate

Klusterin ohjausryhmä hyväksyy uudet jäsenet hakemusten perusteella läpinäkyvin ja syrjimättömin ehdoin. Klusteri perustuu avoimuuteen, luottamuksellisuuteen ja vapaaehtoisuuteen. Klusterin hallinnollinen malli on kuvattu sopimusdokumentaation erillisessä liitteessä 4 *Hallinnollinen malli*.

Klusteriin liitytään *Vientiklusterin perustamissopimuksella* (perustamisjäsenet) tai *Liittymissopimuksella* (uudet jäsenet). Vientiklusteri on jäsenilleen maksullinen (ks. *Yleiset ehdot*, sopimusdokumentaation liite 2)

Klusterin koordinaatiotehtävät

Klusterille on suunniteltu seuraavia tehtäviä:

- Klusteri laatii ja hankkii markkinaselvityksiä EU-markkinoista klusteriyritysten vientiliiketoiminnan kasvun tueksi.
- Klusterin toimijat tunnistavat yhdessä vientimahdollisuuksia ja valmistelevat yhteistarjoamia sekä yhteisiä myynnin ja markkinoinnin toimenpiteitä.
- Klusteri hyödyntää ekosysteemin ja liikenteen hallinnonalan piirissä tapahtuvaa EU-vaikuttamista liiketoiminnan ja verkottumisen mahdollisuuksien avaamiseen.
- Klusteri tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden käyttää Fintrafficin liikennedatan palvelualustoja kehitys-, testi-, kokeilu- ja demoympäristönä kehitettävälle liikkumisen digitaalisille palveluille. Tämä sisältää kehitys- ja demonstraatioympäristöjen hyödyntämiseen liittyviä suunniteltujen kehitystoimenpiteiden toteutettavuuden arvioinnin tukitoiminnan ja vähäiseksi katsottavat järjestelmän konfigurointiin tms. liittyvät toimenpiteet. Fintrafficin alustojen hyödyntämisessä huomioidaan kilpailuoikeus- ja valtioneuvoston periaatteet. Laajemmasta hyödyntämisestä sekä mahdollisesta kaupallisesta hyödyntämisestä sovitaan aina erikseen.

Klusterin palvelut

Klusteri tarjoaa seuraavia palveluita jäsenilleen **Yleispalveluina** (jäsenmaksuun kuuluvana) sekä **Kaupallisina palveluina** (maksullinen):

Palvelukategoria	Yleispalvelut	Kaupalliset palvelut
Vientimarkkinoiden avaaminen ja tietopalvelut	<ul style="list-style-type: none">• Vientimarkkinoiden avaamiseen liittyvät palvelut (Verkostokontaktit kohdemaissa, liiketoimintamahdollisuuksien scouting, skannaus ja priorisointi)• Kohdemarkkinoiden tietopalvelut (Markkinaselvitykset, palvelukatalogit paikallisista palvelutarjoajista, tiedot kohdealueiden RRF- ja muun rahoituksen saatavuudesta), yhteisiltä osin	<ul style="list-style-type: none">• Vientimarkkinoiden avaamiseen liittyvät ja kohdemarkkinoiden tietopalvelut, kun ko. toimenpide liittyy määrättyyn muutaman jäsenen erityiseen myyntihankkeeseen tai markkinan avaamis- tai tiedonhankintatoimenpiteeseen

Klusterin tarjooma	<ul style="list-style-type: none"> • Klusterin ratkaisuiden tarjooman kokoaminen (jäsenten tuotteiden/palveluiden muodostaman kokonaistarjooman/ teemakohtaisen tarjooman kokoaminen ja ylläpito (verkkomateriaalina)) • Tarjoomatiedon jakelu ja viestintä kansallisesti ja kansainvälisesti osana Klusterin kansainvälisiä toimenpiteitä sekä kumppanuuksia (mm. Team Finland, muut klusterit, ITS -verkostot). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjooman koostamiseksi tuotettavan jäsenkohtaisen materiaalin kerääminen, ja tuottaminen osaksi kokonaistarjoomaa (jäsenet tuottavat tuotteitaan/rakaisujaan koskevan materiaalin yhdessä sovitusti)
Klusterin koordinaatiotehtävät	<ul style="list-style-type: none"> • Klusterin toiminnan koordinointi/fasiloointi (Klusterin päätöksenteon fasiloointi, konsortion käynnistyksen fasiloointi (sopimusohjat ym), yhteyspisteinä toimiminen, tarvittavien kyvykkyyksien ja partnereiden skannaaminen, Klusterin toimintaa ja markkinoita koskevan tiedon kokoaminen, jakaminen ja jalostaminen) • Klusterin hallinnollisen ja viestinnällisen materiaalin ylläpito ja koordinointi verkkoympäristössä (esim. Teams, verkkosivut) • Klusterin käynnistämävaiheen (2023-2025) projektin hallinto (projektin hallinnolliset tehtävät, Business Finland RRF-projektiohjeistuksen mukaisesti) 	Erikseen määritellyt ja päätetyt koordinaation lisätehtävät (esim. Klusterin yhteyteen perustettavien uusien kehityshankkeiden tmv. koordinaatiotehtävät)
Kehitys-, kokeilu- ja demonstraatioympäristö	<ul style="list-style-type: none"> • Yleinen koordinaatio yhteiskehityksen fasiloimiseksi • Fintrafficin omistamien data-alustojen tuki jäsenille (modulaaristen, pilvipohjaisten data-alustojen, esim. Digitraffic, FiNAP, Digitransit, lisensointi jäsenten ratkaisujen osaksi, sisältäen kehitys- ja demonstraatioympäristöjen hyödyntämiseen liittyvä suunniteltujen kehystoimenpiteiden toteutettavuuden arvioinnin tukitoiminnan ja vähäiseksi katsottavat järjestelmän konfigurointiin tms. liittyvät toimenpiteet), kokonaisuus arvioidaan aina erikseen tapauskohtaisesti 	Erikseen määritellyt ja päätetyt kehitys-, kokeilu- ja demonstraatioympäristötoteutukset , toteutettavuuden arviointia ja vähäiseksi katsottavaa konfigurointityötä laajemmat kokonaisuudet, aina erikseen, tapauskohtaisesti arvioiden (esim. Klusterin toimijat toteuttavat POC demonstraation tarjooman havainnollistamiseksi)

Kaupallisten palveluiden hinta määritellään tapauskohtaisesti (myöhemmin toiminnan vakiinnuttua hinnaston (palvelukatalogin) mukaisesti). Palveluiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tarvittavat Fintrafficin ulkopuoliset palvelut hankitaan hankintalain mukaisesti.

Klusterin sääntöjen (sopimusdokumentaation liite 2 *Yleiset ehdot*) mukaisesti Klusterin jäsenet pyrkivät hankkimaan Klusterin puitteissa tukirahoitusta sellaisiin Klusterin toimintojen kehittämistoimiin ja T&K-hankkeisiin, joita ei voida rahoittaa jo saadulla tukirahoituksella, mutta jotka klusterin jäsenet katsovat edistävän Klusterin tavoitteita.

Vientiklusterin tarjoamilla palveluilla tarkoitetaan Vientiklusterin Jäsenten toimenpiteitä sille määriteltyjen tavoitteiden aikaansaamiseksi. Tällä tarkoitetaan sekä työtä että tietoja, joita kukin Jäsen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarjoaa. Tavoitteiden aikaansaamiseksi Vientiklusterilla on projektihallinto ja se ostaa myös ulkopuolisia palveluita, joiden kustannukset katetaan Yleisten palveluiden osalta jäsenmaksuilla ja tuilla ja Kaupallisten palveluiden osalta palvelumaksuilla. Ostopalveluista ja Vientiklusterin hallinnosta vastaa Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, jonka nimissä myös sopimukset tehdään. Kukin Jäsen vastaa omista kustannuksistaan ja jäsenmaksuilla katetaan Yleiset palvelut ja palvelumaksuilla Kaupalliset palvelut.

Klusterin rahoitus ja vaiheet

Klusterin kulut katetaan Yleispalveluiden osalta klusterin jäsenten maksamilla jäsenmaksuilla ja hanketuilla. Kaupalliset palvelut rahoitetaan klusterin perimillä palvelumaksuilla.

Klusterin käynnistymisvaihe (2023-2025) saa rahoitusta [Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineeltä \(Recovery and Resilience Facility, RRF\)](#), minkä kansallisena rahoittajana toimii Business Finland. Hankerahoitusta käytetään jäsenmaksujen ohella klusterin yleispalveluiden rahoittamiseen eli klusterin toimintojen käynnistämiseen ja projektinhallintaan, klusterin toiminnan ja palveluiden määrittämiseen sekä kohdemarkkinaselvityksiin. RRF-ekosysteemirahoitusta ei voi käyttää Fintrafficin eikä jäsenten varsinaiseen TKI-työhön, eikä myöskään yritysten liiketoimintavaiheen toimintaan.

Ulkopuolisen hankerahoituksen lisäksi Klusterin rahoitukseen osallistuvat yritykset maksavat jäsenmaksuja *Yleisissä ehdoissa* (sopimusdokumentaation Liite 2) määriteltyjen jäsenmaksujen mukaisesti. Klusterin Kaupalliset palvelut rahoitetaan erikseen tapauskohtaisesti palveluista hyötyvän/-vien jäsenten toimesta. Klusteri voi hakea ja hyödyntää myös muuta rahoitusta (innovaatio- ja kehitystoiminta).

Klusterin tavoitteena on, että käynnistymisvaiheen jälkeen Klusteri toimii nk. ylläpitovaiheessa liiketaloudellisesti kannattavasti. Klusterin perustamisvaiheen aikana tarkennetaan Klusterin liiketoimintamalli rahoituksineen ylläpitovaiheelle.